समजत नाहीं किंवा त्याबद्दल कसलेंही शिक्षण दिलें जात नाहीं. त्यामुळें आपला धर्म, आपली संस्कृति आपली संपत्ति आपलें वैभव टिकावें तरी कसें? पैसा, विद्या, धर्म, संस्कृति, हीं सर्व नष्टप्राय होत चालली आहेत. आतां आपल्यात राहिलें तरी काय? आपल्याला आपल्या आयाबहिणींची अब्रु गेली, तरी त्या बद्दल चीड येत नाहीं? आपला पैसा गेला तरी खंत वाटत नाहीं! उद्योग धंदे गेले, तरी खेद वाटत नाहीं! तुमच्या नागपुरांतच कोष्ट्याचा धंदा तुमच्या डोळ्यांसमोर बसला.

हा [illegible] कव्हां संपणार?

आज येथेच एक [illegible] आहेत [illegible] दीर प्रोफेसर आहेत. त्यांचे पति मुलाबाळां-सहित मुसलमान झाले आहेत; व ह्या बाईलाही ताजुद्दीन बाबाकडे जाऊन मुसलमानी दीक्षा घेण्यास ते सांगतात. आतां बाईनीं काय करावें! असल्या निराधार प्रसंगीं आप्तेष्टांकडे जाऊन मदतीची अपेक्षा केली असतां त्यांना भलतीं सलतीं बोलणीं खावीं लागतात. अशा बिकट परिस्थितींत अबलांनीं करावें तरी काय! हा

वाटला ही काय समजूत! मी ह्मणतों त्यानें टाकलेले पाणी आपण पुसून टाकलें कीं, झाला पुन्हा हिंदूच!

युगे युगेच धर्मः

आपले पूर्वजांनीं आपला धर्म व आपली संस्कृति कशी टिकविली? [illegible] आहे कसा? धर्म हा सनातन आहे; व धर्म हा परिवर्तन-शीलही आहे. जगांत आपल्याखेरीज [illegible] सनातन काय आहे? नामरूपांत [illegible] आहे? एकटा आत्मा [illegible] सनातन असूं शकेल. धर्माचें [illegible] एक सारखें राहणें शक्य [illegible] त्याच्या स्वरूपामध्ये [illegible] तरी तो सनातनच आहे. सनातन [illegible] जें तत्व एक असूं शकेल त. सनातन ह्मणून आ-पण माणसाच्या स्वरूपाचें उदाहरण घेऊं. त्याच्या लहानपणच्या कोवळ्या स्वरूपांत व मोठेपणच्या मोठ्या स्वरूपांत कितीहि जरी फरक पडला, तरी आपण तोच हा मनुष्य नव्हे, असें ह्मणूं शकूं काय? कितीहि जरी फरक झाला तरी मनुष्य तोच! त्याचप्रमाणें धर्माचें स्वरूपही

पृथ्वीराजाच्या हातापायाशीं पडून आपली सुटका करून घेतली होती! आपण आपल्या पूर्वजांचा इतिहास वाचतों, पण त्याचा अर्थ नीट समजावून घेत नाहीं! मारुति रामलक्ष्मणाला शक्ति लागली असतां वनस्पति आणण्यासाठीं द्रोणागिरी पर्वतावर गेला होता. तो द्रोणागिरी पर्वत उचलून आणीत असतां रावणानें कालनेमी नांवाच्या राक्षसाला मारुतीला अडवून वेळ लावण्यासाठीं मुद्दाम वाटेंत ऋषीचें सोंग घेऊन बसविलें होतें. मारुति भाविकपणें त्याला नमस्कार करून परत जात असतां त्यानें त्याला पाणी पिण्यास तळ्यावर जाण्यास सांगितलें. त्या वेळीं एका [illegible] मारुतीला पकडलें. तिला त्यानें मारलें असतां तिच्यांतून एक स्त्री [illegible] कालनेमी राक्षसाचें कपट त्याला [illegible] केलें. त्या वेळीं मारुतीनें परत जात असतां कालनेमीनें भडदक्षिणा मागतांच त्याच्या श्रीमुखांत भड-कावून दिली.

कालानुसार बदल हवा

सारांश हा कीं, आपली पुराणें हीं

ग्रंथकारांनीं मॅनेजिंग ट्रस्टी यांच्या मांचें छापील पत्रक मागवून तें १ भरून पाठवावें. पत्रक विनामूल् जाईल, असें प्रो. ना. ग. नारळक ट्रस्टी, यशोदा चिंतामणी ट्रस्ट, स. पुणें २, हे कळवितात.

दी मिस्टरी ऑफ दी मह

दिल्ली येथील हिंदु कॉलेजचे प्रि एन. व्ही. थडानी, एम. ए., यांनीं ह रचला असून, तो पांच भागांत आहे. या पांच भागांत प्रारंभीं भूमिका जे वैदिक वाङ्मय त्या [illegible] नंतर भारतांतर्गत समालोचन, कथांची उपपत्ति, [illegible] भाषांतर वगैरे विषय एका अर्थानें या ग्रंथाला हिंदु संदर्भ-ग्रंथ ह्मणतां येईल. हा ग्रंथ प्रि. थडानी यांना बारा वर्षे परि लागले. मूल्य रु ४४; पता भारत हाऊस, बंदर रोड, कराची.

(1)

श्रीगणपतिर्जयति ॥ अथ स्त्रीणामर्धप्रायश्चित्तं ॥ मेधातिथिविज्ञानेश्वरैरभि
हितं ॥ प्रायश्चित्तार्धमर्हन्ति स्त्रियो व्याधिप्रपीडिताः ॥ अर्धदेहत्वात् ॥ अर्धाहिवा
एष आत्मनो यज्जाया इति श्रुतिदर्शनात् ॥ तथा सर्वशास्त्रानुसारेण प्रायश्चित्त
विधिस्मृतः ॥ ३ ॥ सादि सर्वेषड्ब्दवत्प्रयोगः ॥ अद्येत्यादि मम भर्त्तासहितं गुणगणमं न
डितसंततिवर्धनेपुरुषायुष्यजीवित[illegible] श्रिभ्रजाविकुळपुत्रपौत्रादिफळप्रा
प्तये इह जन्मनि जन्मांतरेपि च ज्ञाताज्ञात[illegible]धसकळदोषनिरसनार्थे कायिकवाचिक
मानसिकसांसर्गिकादिभेदभिन्ना[illegible]जनाद्यनवधावागम्यागमनादिसं
क्षय आधिदैविक आधिभौतिक अध्यात्मिक त्रिविधमहापातकादिभिः पापैःकृता
दिलाः शारीरकरोगाः तेषां निःशेषेण निवृत्त्यर्थं कालकृतानि गर्भसंभवानि भिन्ना
नि च विनाशार्थं परलोके अतिवेदनाबहूनि कुंभिपाकादिनरकपतनचाकृत

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

हृष्टिनिरस्यर्थक्रोमारणे मातापित्रोरांशोलुंघनक्रीडाकरणोपहरण लशुनगंजनाद्य
श्व भक्ष्यभक्षणापानीकृतोश्वश्रूश्वशुरभर्त्रादिआदेशाकरणाभक्ति विषयेअवज्ञाकृता
पूज्यानामहृतापादाभिवंदनभर्त्रेवचनोल्लंघनसन्मुखहसनआक्रोशाताडनभि
(२) भर्त्सनजालेरसिसतुस्पर्शदोषकर [illegible] अदत्ताभिष्टान्नभक्षणाशोषितेभर्त्तरि
उत्क्राकरणं ॥याज्ञवल्क्यस्योक ॥ [illegible] शरीरसंस्कारं संमार्जौलसवदर्शनं ॥
हास्यंपरगेहेयानंस्वजेत्प्रोषितभर्तृक [illegible] इत्यादिकरणं भर्त्तरिमनेअन्यारोहाद्य
करयाकंडन्यादिकलेप्राणिवधकीट [illegible] दारूप्रज्वालननगोमयहरणाआई गो
मयप्रज्वालनउत्क्र अनाकरणाव्रतासमाप्तिकरणसमाप्तिव्रतेउद्यापनाद्यकर
णामानसव्यभिचाराणाशाकफलधान्यापहरणावक्रादरणाप्रपत्नलवक्रोज्वालो
भित्राामनअन्नतवदनपेशून्यवदनमिथ्याभिशंसनगवाद्युक्रप्रकारेघडोह

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

नजलमध्ये निष्ठीवन अकृते दंतप्रक्षालने देवतास्पर्शनं उरूप्रकारादि मूत्रपुरीष
शुद्ध्याद्यकरण गवादिवत्सेभ्यो ऽनिध्यं तन्त्रपादि कृतभोजन कुलालजातीयंस्त्री
(2A) स्त्रीस्पर्शात्स्याप्यिधायानीयकुंभे मत्स्याह्रहरणहस्तघटित लघुमत्स्याह्रहरण कूटसा
क्षिवदनादि गुरुलघुपापानां शोध[illegible]नप्राप्तव्रतभंगपरो ऽकारार्पित तीर्थया
त्रादिविघ्नकरण विवाहविघ्नकरण[illegible]विषयेस्वल्पद्रव्यापहरणकांस्यपात्राणां
अज्ञानेन अन्यथाकरणं तांबूलोप[illegible]दि पंचमहापातकादिवर्ज्यं समस्तपातका
नां छेदनार्थं तद्यथा वचनं ।। पापि[illegible]मारभ्य स्वकर्मपरिपालनं ।। इंद्रियादि
रतिंपुंसु नानाजातिषु या भवेत् ।। तस्य सर्वस्य नाशार्थं गौतमी यात्रया धुना ।। अ
क ब्दादिकं करिष्ये हं यदि राजेंद्र विकं ।। एवं प्रकारेण अब्दे नवतिप्राज्ञास्यानिगोभू
हिरण्यधान्यादिद्वारा निष्क्रये इदं हिरण्यं द्रव्यं वा सभ्योपविष्टेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

(3)

ष्याहं संप्रददे ॥ तेन भगवान् सर्वपापापह महाविष्णुः प्रीयतां ॥ अमुकगोत्राया
अमुकनाम्न्याः अमुककर्तृकाणि प्रत्याम्नायेन भूता अमुकयोजनास्ति का भूमि
स्तीर्थयात्राद्वारेण वा गोभू हिरण्येन वाहं करिष्ये ॥ तज्ञानितं श्रेयः विष्णोः प्री
यतां ॥ शेषसभ्येत्वा पूजनादि षड[illegible] पंद्यातिस्त्री विषये अब्दपुरश्वरपावि
धिः ॥ तिलपात्रं त्रिधा प्रोक्तं क[illegible] मध्यमं ॥ ताम्रपात्रं दत्त्वा पलं जघ
न्यपरिकीर्तितं ॥ द्विगुणं मध्यमं [illegible] त्रिगुणं चोत्तमं स्मृतं ॥ वित्तारे या पथ
कृदानानि कालसंभवे समुद्दितानां संकल्पः ॥ इमानि तिलान्यदीक्षो महा
दानानि ॥ शत्वा दत्त्वा दानानि वा नाना देवतानि शंधाय [illegible] तानि सदक्षिणा
नि लक्षदानफला वाप्स्यर्थं विष्णोः प्रीयतेवा नानागोत्रेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो हं दा
स्ये ॥ अन्नं वारित धावत्सं [illegible] त्वं स्वर्गं नरा जतं ॥ अग्नीष्टिकाले हदंडो य

A joint project of the Rajwade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com